

11.2.2002 Dnr 7/51/2001

Statens bokföringsnämnds utlåtande om en ansökan där jord- och skogsbruksministeriet har bett om utlåtande om bokföring av ränteförmåner i bokföringen för gårdsbrukets utvecklingsfond.

Enligt vissa lagar (329/1999, 45/2000) ingår det en ränteförmån i de statslån som beviljas ur gårdsbrukets utvecklingsfond. Ränteförmånen utgör skillnaden mellan den lagstadgade räntan och den ränta som uppbärs av låntagaren. Ränteförmånen kan vara knuten till både ett nationellt finansierat lån och ett lån med partiell EU-finansiering. Ränteförmånen är skillnaden mellan den totala räntan på lånet enligt lånebeslutet och den lägre ränta som låntagaren betalar i pengar. På låntagarens betalningsblankett syns endast den ränta som skall betalas i pengar. Så länge låntagaren har rätt till den ränteförmån som beviljats honom eller henne är den här räntan till sin storlek ränteförmånens andel lägre än den totala räntan. Ränteförmånen utgör alltså en del av stödet till låntagaren och den kan under vissa omständigheter indrivnas (329/1999 46 §). För statens del är det fråga om ränteinkomster som inte influtit, det är alltså fråga om en förlorad nytta (förlorade ränteinkomster). För de delfinansierade lånens del får staten ersättning av EU för den utnyttjade ränteförmånen. En konkret betalning, som ger upphov till en bokföringstransaktion, sker endast för en sådan ränteförmån som indrivs av låntagaren och för de ersättningar som inflyter från EU.

Till ansökan om utlåtande har bifogats hänvisningar till de stadganden med stöd i vilka de här räntestöden beviljas och behandlas.

I gårdsbrukets utvecklingsfonds bokslut för 1999 uppgick ränteförmånerna enligt lagen om strukturpolitiska åtgärder (1303/1994) till 21,7 miljoner mark och i bokslutet för 2000 till 14,9 miljoner mark.

Räkenskapsverken lämnar in uppgifter om de ränteförmåner som ingår i den utestående utlåningen maskinellt (i slutet av april och oktober) till jord- och skogsbruksministeriets system för finansieringsstöd. Med de rapporter som man får ur systemet, kunde dessa ränteförmåner införas i bokföringen. Den andel av räntorna som inflyter i pengar bokförs direkt på lånegruppens inkomstkonto i klass 5000 (lån som indrivs enligt en viss lag). Ränteförmånen har upptagits i bilagorna till balansräkningen 1999 och 2000, men den har inte bokförts på bokföringskonton. För att det stöd som använts och som ligger som grund för ersättningsansökningarna till EU även skall framgå ur bokföringen, har jord- och

skogsbruksministeriets informationscentral bett statens bokföringsnämnd ta ställning till följande frågor:

- 1) Kan ränteförmånerna upptas enbart som bilagor till bokslutet?
- 2) Hur skall den förlorade nyttan redovisas i fondens bokföring, om man även är tvungen att göra egentliga bokföringstransaktioner? På vilka konton skall bokningarna ske? Öppnar Statskontoret ett konto i kontoplanen för affärsbokföringen, om bokningen skall ske som en korrektivpost till räntorna? I ansökan ingår ett förslag på bokning av den förlorade nyttan.
- 3) Får ränteförmånerna redovisas enligt kontantprincipen, om bokningarna kan göras?
- 4) Kan ränteförmånerna på de lån som finansierats nationellt också i fortsättningen enbart upptas i bilagorna till bokslutet?

Den som lämnat in ansökan har bett om utlåtande för att kunna göra på rätt sätt i bokföringen och bokslutet för 2001.

Hänvisningar till de stadganden som utgör grunden för beviljande och behandling av de här räntestöden har bifogats ansökan om utlåtande.

### **Motiveringar till utlåtandet**

Enligt 41 § 3 momentet (600/1997) i förordningen om statsbudgeten (1243/1992) skall man i bokföringen för de statliga fonderna utanför budgeten till tillämpliga delar följa föreskrifterna i förordningen, såvida ingenting annat har föreskrivits. Inga särskilda föreskrifter om bokföringen för gårdsbrukets utvecklingsfond finns.

Enligt 42 § (600/1997) 1 momentet i förordningen om statsbudgeten skall i affärsbokföringen registreras såsom affärshändelser inkomster, utgifter, finansiella transaktioner samt därtill hörande rättelse- och överföringsposter. Den ränteförmån som beviljats för statslån ur medlen i gårdsbrukets utvecklingsfond utgör inte en sådan affärstransaktion som avses i föreskriften ovan, utan en kalkylmässig post. Därmed skall den inte redovisas i fondens affärsbokföring.

Enligt 41 a § (600/1997) 1 momentet i förordningen om statsbudgeten skall bokföringen och det övriga redovisningsväsendet ge riktiga och tillräckliga uppgifter om den verksamhet som ämbetsverken och inrättningarna samt de statliga fonderna utanför budgeten bedriver, om deras ekonomi och om deras utveckling.

EU-bestämmelserna gäller ansökan om och redovisning av understöd och av de statslån som gårdsbrukets utvecklingsfond beviljat och som innehåller en ränteförmån. Till dessa hör bland annat kravet på en obruten bokföringskedja (audit trail). Gårdsbrukets utvecklingsfond skall ordna sin övriga redovisning så att uppgifterna om den ränteförmån som använts för delfinansierade lån systematiskt

skrivs upp för ansökan om ersättning från EU och att de här uppgifterna sparas på ett ändamålsenligt sätt. Det här skall i första hand ske i form av specialkalkyler som anknyter till de rapporter om uppburna belopp som bankerna lämnar.

Ansökan om EU-finansiering följer EU:s stadganden. Därför behöver ränteförmänen inte periodiseras i statsbokföringen.

Enligt 63 § (600/1997) 1 momentet i förordningen om statsbudgeten skall Bokslutet för räkenskapsverk och statliga fonder utanför budgeten ge riktiga och tillräckliga uppgifter om verkets eller fondens ekonomi och om de resultat som verksamheten givit. Enligt 3 momentet i samma paragraf ”[består b]okslutet för statliga fonder utanför budgeten av

- 1) bokslutskalkyler, dvs. intäkts- och kostnadskalkylen och balansräkningen, samt uppgifterna i bilagor till dem, samt
- 2) verksamhetsberättelse.”

I gårdsbrukets utvecklingsfond påverkar fluktuationerna i euribor-räntan, som direkt avgör vilken ränta låntagarna betalar, väsentligt räkenskapsperiodens resultat. För att ge riktiga och tillräckliga uppgifter om gårdsbrukets utvecklingsfonds ekonomi och det resultat verksamheten givit skall uppgifter om den beviljade ränteförmänen, såvida den är väsentligt, samt om EU-finansieringens andel av denna, upptas i bilagor till bokslutet.

### **Statens bokföringsnämnds utlåtande**

Den kalkylmässiga ränteförmån som beviljats i anknytning till statslån som beviljats ur gårdsbrukets utvecklingsfond skall inte upptas i fondens affärsbokföring.

Gårdsbrukets utvecklingsfond skall ordna sin övriga redovisning så att uppgifterna om den ränteförmån som använts för delfinansierade lån systematiskt skrivs upp för ansökan om ersättning från EU, i första hand i form av specialkalkyler som anknyter till de rapporter om uppburna belopp som bankerna lämnar, och att de här uppgifterna sparas på ett ändamålsenligt sätt. För att man skall få EU-finansiering behöver ränteförmänen inte periodiseras i ränteförmånskalkylerna.

För att ge riktiga och tillräckliga uppgifter om gårdsbrukets utvecklingsfonds ekonomi och det resultat verksamheten givit, skall uppgifter om den beviljade ränteförmänen, såvida den är väsentligt, lämnas samt EU-finansieringens andel av denna upptas i bilagor till bokslutet.

Ordförande

Eero Prepula

Sekreterare

Pirjo Rautio